

JUSTIITSMINISTEERIUM

Toomas Asser
Rektorite Nõukogu esimees

Teie 10.01.2024
Meie 12.02.2024

nr 9-2/420-2

Vastus Rektorite Nõukogu pöördumisele korruptsioonivastase seaduse asjus

Olete pöördunud Justiitsministeeriumi poole ettepanekuga täiendada korruptsioonivastast seadust toimingupiirangu erandiga teadlastele, kes äriühingu kaudu oma teadustöö tulemusi praktikasse rakendavad.

Kuigi Justiitsministeerium hindab kõrgelt teadlaste panust ning näeb teadustöö tulemuste praktikasse rakendamises kõrget lisandväärtust Eesti majandusele, siis ei saa kuidagi nõustuda, et selle tegevuse käigus tuleb vähendada läbipaistvust avalike vahendite kasutamisel.

Toimingupiirangu eesmärk on huvide konflikti vältimine ning piirangutega välistatakse olukord, kus ametiisik teeb iseenda või temaga seotud isiku suhtes otsuse või toimingut. Teatud juhtudel näeb tõesti kehtiv korruptsioonivastane seadus ette erandid, millal huvide konflikti olukorras toimingupiirangu reegleid järgima ei pea. Toimingupiiranguid ei pea järgima näiteks hädaolukorras, asendamatus korral, rutiinse otsustuse juures, asutuse töö korraldamisel, õiguse üldakti vastuvõtmisel jms.

Teie pakutud toimingupiirangu erandi sõnastus on väga laia kohaldamisalaga, ei sisalda ettevaatusmeetmeid ning annaks väga laialdased õigused huvide konflikti olukorras teha otsuseid ja toiminguid. Selle tulemusena ei oleks see erand proportsionaalne ega eesmärgipärane, võimaldaks teha ilma kontrollmehhanismiga otsuseid ja toiminguid iseenda ning endaga seotud isiku suhtes, mis oleks vastuolus korruptsiooni ennetamise põhimõtetega.

Oleme jätkuvalt seisukohal, et teie pöördumises kirjeldatud küsimusi saab lahendada olemasoleva õigusliku raamistiku kaudu ja organisatsioonide sisemiste regulatsioonide abil. Te ei ole oma kirjas põhjendanud, miks ei ole võimalik KVS § 11 lg-s 3 olevaid toimingupiirangu erandeid kasutada. Näiteks asendamatus erandi (KVS § 11 lg 3 p 4) kasutamist ei ole piiratud arvuliselt ega mahuliselt ning seda saab kasutada põhjendatud vajaduse korral ning piisava aluse olemasolul.

Samuti saab sisemiste regulatsioonide kaudu kehtestada kindlad reeglid näiteks enese taandamise kohta, aga ka muid meetmeid huvide konflikti maandamiseks. Nendeks võivad olla:

- asutuse sisese kontrollifunktsiooni rakendamine;
- ülikooli infrastruktuuri kasutamisele hinnakirja kehtestamine;
- nn mitme silma printsiibi rakendamine/ kohustuste lahusus tehingute tegemisel;
- kõrvaltegevustest teavitamise põhimõtete kehtestamine asutuse teenistujatele;
- tööalaste andmebaaside kasutamise põhimõtete kehtestamine;
- koolitused eetika ja korruptsiooni teemadel;
- kindla protseduuri kehtestamine huvide konflikti olukorras nõu küsimiseks.

Justiitsministeeriumi töötajad on valmis pakkuma ülikoolidele ja teadlastele igakülgset abi sobivate maandamismeetmete väljatöötamiseks.

Lugupidamisega

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / +372 620 8100 / info@just.ee / www.just.ee
Registrikood 70000898

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
justiitsminister

Kätlin-Chris Kruusmaa 54280069
katlin.kruusmaa@just.ee